

**MAVZU: OPERATSIYADAN KEYIN BEMORLARNI UMUMIY XOLATINI
VA HAYOTIY KO'RSATKICHLARINI KUZATISH**

Qosimova Moxiraxon Abdupattayevna

*Bo'ston Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi
Xirurgiya va reanimatsiyada hamshiralik ishi fani o'qituvchisi*

Tibbiy hamshiraning operatsiyadan keyingi davrdagi o'рни nihoyatda katta. Operatsiyadan keyin yaxshi parvarish qilmaslik murakkab va uzoq davom qilgan operatsiyani yo'qqa chiqarish mumkin. Operatsiyadan keyin bemorlarni parvarish qilish – bu ularning tiklanishini tezlashtirish, asoratlarning oldini olish va holatini nazorat qilish uchun juda muhim jarayondir. Quyida asosiy parvarishlash bosqichlari keltirilgan:

**XIRURGIK BEMORLARNI OPERATSIYADAN SO'NGGI
DAVRDA PARVARISH QILISH QOIDALARI.**

Hayotiy belgilarni tekshirish: yurak urishi, qon bosimi, nafas olish tezligi va tana harorati muntazam o'lganadi.

Og'riqni baholash: bemorning og'riq darajasi o'lganadi va zarur hollarda og'riq qoldiruvchi dori beriladi.

Hushyorlik darajasi: bemorning ong holati va reaksiya tezligi kuzatiladi.

Psixologik qo'llab-quvvatlash: bemor bilan iliq munosabatda bo'lish, umid va motivatsiya berish.

Oilaviy yordam: qarindoshlariga bemor bilan qanday muloqot qilish va unga qanday yordam berishni tushuntirish.

operatsiyadan keyin bemorni parvarish qilishda hamshiraning vazifalari keng va tushunarli tarzda yozilgan. Bu materialni referatga bema'lol qo'shishing mumkin:

Operatsiyadan keyin bemorni parvarish qilishda hamshiraning vazifalari

Operatsiyadan keyingi davrda bemor to'liq tiklanishi uchun tibbiyot xodimlari, ayniqsa hamshiralarning roli beqiyosdir. Hamshiralar bemorning jismoniy, ruhiy va emotsional holatini nazorat qilishda, uni tiklashda, asoratlarning oldini olishda bevosita qatnashadi. Quyida operatsiyadan keyin hamshiraning asosiy va qo'shimcha vazifalari keltirilgan:

1. Bemorni tiklanish xonasiga olib chiqish va holatini kuzatish

Operatsiyadan so'ng bemor hushiga kelguncha tiklanish (reanimatsiya) xonasida bo'ladi. Hamshira quyidagilarni bajaradi:

Yurak urishi, nafas olish, qon bosimi, tana haroratini muntazam o'lchaydi.

Bemorning nafas yo'llarining ochiqqligini tekshiradi.

Og'riq darajasini baholab, og'riqni kamaytirishga yordam beradi.

2. Dori-darmonlarni o'z vaqtida berish

Hamshira shifokor buyurgan dori vositalarini quyidagi tartibda nazorat qiladi:

Antibiotiklar, og'riq qoldiruvchilar, yallig'lanishga qarshi vositalarni belgilangan dozalarda va vaqtlarda beradi. Infuzion terapiya (suyuqlik yuborish) ni amalga oshiradi.

Dori reaksiyalarini kuzatadi va shubhali holatlarda darhol shifokorga xabar beradi.

3. Yara joyini parvarish qilish

Jarrohlik yarasining tozaligi va gigiyenasini saqlaydi.

Bandajlarni o'z vaqtida almashtiradi.

Yara joyida qizarish, shish, yiringlanish bo'lsa, darhol shifokorga xabar qiladi.

4. Bemorni harakatlantirishga yordam berish

Bemorni yotoqda to'g'ri yotqizish, holatini o'zgartirishga yordam beradi. Shifokor ruxsat bergach, bemorni yurishga undaydi va yurishda qo'llab-quvvatlaydi. Qon aylanishi va nafas olishni yaxshilovchi mashqlarni o'rgatadi.

5. Ovqatlanishni nazorat qilish

Bemor ovqatlana boshlashidan oldin uni tibbiy ko'rsatmalarga muvofiq tekshiradi. Dastlab suyuq, keyin yengil va to'liq ovqatga o'tish jarayonini nazorat qiladi. Suv ichish miqdorini hisobga olib boradi.

6. Gigiyenik parvarish

Bemorning og'zini, tanasini toza saqlashda yordam beradi. Teri yallig'lanishining oldini olish uchun bemorning to'shak gigiyenasiga rioya qiladi. O'rindiqlik, choyshab, kiyimlarni o'z vaqtida almashtiradi.

7. Ruhiy va emotsional qo'llab-quvvatlash. Bemor bilan do'stona va ijobiy munosabatda bo'ladi. Unga ruhiy dalda berish orqali qo'rquv va xavotirni kamaytirishga harakat qiladi. Kerak bo'lsa, psixolog chaqirishni tashkillashtiradi.

8. Asoratlarni erta aniqlash

Qon ketishi, infeksiya, og'riq kuchayishi, nafas qisishi kabi belgilarga e'tibor beradi. Har qanday o'zgarishni shifokorga vaqtida bildiradi. Antiseptik ishlov, davo muolajalarini belgilangan tartibda o'tkazadi.

9. Tibbiy hujjatlarni yuritish

Bemorning har bir muolajasi, dori qabul qilgan vaqti, tana harorati, qon bosimi kabi ma'lumotlarni yozib boradi. Bu hujjatlar shifokor uchun diagnostik va davolashda muhim axborot manbai bo'ladi.

10. Bemor oilasi bilan hamkorlik qilish

Bemor qarindoshlariga parvarish tartibi, ehtiyot choralarini tushuntiradi. Ularni bemorning holati to'g'risida xabardor qiladi.

Hamshiralar — operatsiyadan keyin parvarish jarayonining yuragi hisoblanadi. Ularning bilimli, mehribon va e'tiborli bo'lishi bemorning tiklanishini tezlashtiradi, hayotini saqlab qoladi. Operatsiyadan keyingi parvarishda hamshiraning har bir harakati professional darajada va yurakdan bajarilishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Ziyaeva M.F. Xodjasheva M.D. "Kattalarda (terapevtik kasalliklar va klinik tekshiruvlar)da hamshiralik parvarishi" "Voriz- nashriyot" Tashkent 2017y
 2. Ziyaeva M.F. Xodjasheva M.D. "Sestrinskiy uxod za vzroslymi (terapevticheskie zabolevaniya i klinicheskie obsledovaniya)" Tashkent, "Ilm Ziya" nashriyoti, 2015 god.
 3. M.F.Ziyaeva, M.D.Xodjasheva, D.I.Qosimova, M.A.Hamedova, O'.B.Ochilov "Kattalarda hamshiralik parvarishi" 1- qism Toshkent Niso Poligraf 2014 yil
- Ziyaeva M.F. va boshqalar.

4. Kattalarda hamshiralik parvarishi. 1-kism. «Vorisi» nashriyoti 2012 yil.
5. Hamraev A.J. Xirurgiya va reanimatsiya asoslari – “Zar qalam” nashriyoti 2008 yil-
Ziyaeva M.F., Hamedova M.A.,
6. Mirrahimova G.M., Murodova R.T. Jarrohlikda hamshiralik ishi. Toshkent. Milliy
ensiklopediya. 2005 yil.

